

De Brief samenvatting lezing Trinette

Samenvatting van de lezing van ds Trinette Verhoeven op de Studiedag van de NLVB in maart 2022

Trinette, ook zelf lid van de NLVB, bedankt voor de uitnodiging die zij kreeg van het bestuur naar aanleiding van haar twee artikelen in ELKwartaal. Daarin schreef ze dat ze meer en meer geïnteresseerd raakt in Paulus en zo ook uitkwam bij de Heilige Geest. Paulus is bij uitstek de apostel van de Geest.

De Lutherse Wereldfederatie houdt in 2023 in Krakau haar 13^e Assemblee. En kijk! Het thema is voor het eerst in haar hele geschiedenis de Geest. Motto is Ef. 4: 4-6: een lichaam, een geest, een hoop. Er is al een document opgesteld over dit thema. Trinette introduceert het bij ons.

Dit thema 'Een lichaam, een geest, een hoop' wordt uitgewerkt in drieën: de Geest scheidt, de Geest verzoent, de Geest vernieuwt. De aspecten schepping en verzoening die we doorgaans toeschrijven aan respectievelijk Vader en Zoon, worden nu geheel in het perspectief van de H. Geest gezien. Bij Luther leerden we Vader en Geest kennen via Christus. Hier is dus sprake van een interessante verschuiving van de focus!

Belangrijk uitgangspunt in het document van de LWF is, dat de Heilige Geest begint bij het individu, en wel bij de doop. Want daar ontvangen we, staat in de Grote Catechismus, "de gehele Christus en de Heilige Geest met zijn gaven." De Geest leert ons Vader en Zoon verstaan. Weten van de Vader en de Zoon betekent vervolgens: in liefde leven. De thema's vrede en gerechtigheid voor alle naasten duiken hier meteen op.

Wel houdt het document vast aan de rechtvaardiging door het geloof alleen. Dat is de bril waarmee we het Evangelie lezen. Zo houden de schrijvers van het document deze centrale Lutherse 'leerstelling' vast. Hoezeer Trinette het daar ook mee eens is, ze mist daar toch de 'Geest die waait waarheen zij wil'. Wordt de Geest toch niet teveel opgesloten in en gehangen aan de doop en aan de rechtvaardiging?

De Heilige Geest is niet de enige geest, schrijft het document. Er zijn vele geesten die om de aandacht strijden en die een appèl doen op menselijk verlangen en leiden tot machtsverhoudingen en onderdrukking. God wil deze wereld herwinnen en verzoenen. De Geest inspireert om in die beweging mee te gaan.

Tot zover het document

Daarna gaf Trinette nog een aantal persoonlijke overwegingen mee bij dit denken over en leven uit de Geest.

Ze begint bij (de ook theoloog!) Albert Schweizer. In zijn tijd was er aandacht voor mystiek. Hij heeft het over de innerlijke ervaring van Christus. Na WOII vindt er een verschuiving plaats (wereldwijd) naar de ervaring van de Geest. De Pinksterbeweging komt op.

Voor lutheranen blijft de volgorde: God maakt ons rechtvaardig, en schenkt ons daarbij de Geest, die leven geeft en in ons woont. De Lutherse Reformatie is altijd beducht geweest voor geestdrijverij. De Geest blaast waarheen hij wil, maar dan kan het ook alle kanten uitgaan... In het document van de LWF blijft de Geest toch verankerd in de Kerk en in het Woord van de Bijbel. Van daaruit waaiert ze uit, maar niet los ervan...Er gebeurt niets buiten de Schrift om.

Voor de eerste christenen was het waaien van de Geest een belangrijk kenmerk. De Geest wordt niet alleen over Joden, maar ook over heidenen uitgestort. In dat voetspoor wil Trinette verdergaan over het denken over de Heilige Geest. Een belangrijke inspiratiebron daarbij is de Anglicaanse theologe Sarah Coakley voor haar geworden. Zij is een pleitbezorgster van religieuze ervaring. Was tijdens de theologie-opleiding van Trinette geloofservaring nog een soort taboe, ze is gaan inzien hoe belangrijk dat is. Het document weet zo zeker hoe we moeten opkomen voor vrede en gerechtigheid. Maar is

het altijd wel zo duidelijk hoe we dan moeten kiezen? Zij pleit voor niet-weten als grondhouding. Vragen laten staan en ze niet al meteen beantwoord en opgelost hebben. Het gaat Trinette om een correctie op te veel weten, te veel de waarheid in pacht hebben.

Zij pleit, met Sarah Coakley, voor de weg van het gebed en daarin ons leven leren weggeven, inclusief alle zekerheden. Belangrijk is hierbij de tekst van Paulus uit Romeinen 8: 26 *“En bovendien komt de Geest onze zwakheid te hulp, want wij weten immer niet wat we in ons gebed moeten zeggen, maar de Geest zelf pleit voor ons met woordloze zuchten”*. De Geest neemt ons gebed over, zucht voor ons. In het gebed wordt ons menselijk verlangen verbonden met God. Zo geef je je over aan de Geest om je te richten op God, en zo biddenderwijs tot onderscheiding komen, tastenderwijs.

Trinette spoort de kerk, de PKN en de LWF aan, om niet alleen maar kerk te zijn in de betrokkenheid op de wereld. Maar zij ziet als nog veel fundamenteler en daaraan voorafgaand: aandacht voor geloofsleven. Zelf vindt zij zich steeds meer in de mystiek, die openlaat, zelfs de leegte aanvaardt en in die bevindelijkheid, in gebed en Bijbel lezen op zoek gaan naar de Geest die in je woont, die met je meebidt tot de God die we niet kennen, maar Die zich wil laten kennen.

Trinette geeft te kennen: “ik denk dat deze tijd klaar is met een kerk die het weet. Die het antwoord zoekt in duidelijke morele kaders. We zijn nu toe aan een kerk die weet van de ambivalenties in het leven en die bereid is eerst de menselijke verlangens te onderscheiden”. Zij zegt eerlijk: “IK heb de Geest nodig om mijn verlangens te richten op God en geborgenheid bij Hem te zoeken”.

Haar slotsom luidt: “Ik zie veel in een kerk die uitnodigt tot gebed en contemplatie, niet om in zichzelf verstrikt te raken, maar om werkelijke vernieuwing van de Geest te ervaren”.

We danken Trinette hartelijk voor haar inhoudelijke en persoonlijke lezing!